

UN NOU JACIMENT AMB MATERIALS DEL FERRO I: EL MAS DE VITO (ROSSELL, CASTELLÓ)

MANUEL ROSAS ARTOLA

Seguint la pista d'un fragment de ceràmica a mà decorat que ens va arribar a les mans de forma casual, vam prospectar, en agost de 1981 i febrer d'enguany, un petit pla situat sobre una timba que dóna al Barranc de Requena, sobre el qual encara poden vore's restes de construccions. Aquest lloc està situat al sudoest de Rossell a una distància aproximada en línia recta d'un quilòmetre. En les dues ocasions vam replegar fragments de ceràmica a mà sense decoració i ibèrica, però en la segona de les visites ens van acompanyar els amics Ignasi Irazo i Joan Niñerola, gràcies als quals vam entrar en contacte amb el senyor Josep Niñerola Pla, propietari del terreny on es localitza el jaciment arqueològic, el qual pacientment havia anat recollint els materials apareguts durant els treballs agrícoles i a qui hem d'agrair l'amabilitat de deixar-nos-els per al seu estudi i publicació.

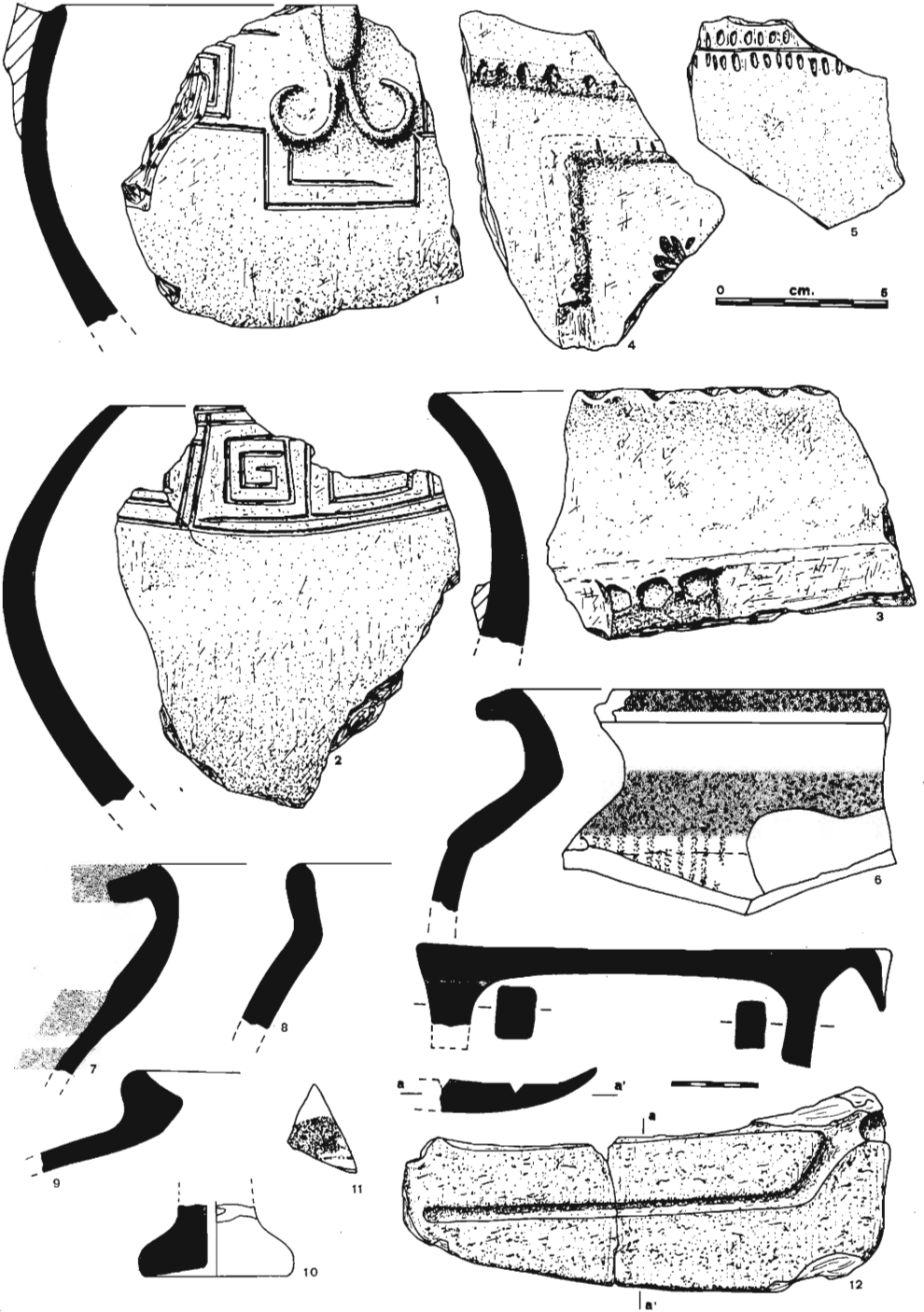
Ara presentem una selecció dels més significatius, agrupats per característiques tècniques, posat que tots han aparegut fora d'excavació.

Ceràmica a mà: Es caracteritza per la pasta grollera, amb desgreixador abundant de tamany mitjà i gran, de color irregularment repartit que oscil·la des del negre al taronja fosc i amb la superfície exterior generalment allisada. Pel que fa a la decoració podem destriar-ne dos apartats: un grup classificable dins l'edat del bronze decorat a base d'incisions amb punxó, digitals i unguars i cordons aplicats (n.º 3, 4 i 5); i un segon grup (n.º 1 i 2), part probablement del mateix recipient que cal relacionar-lo, per la decoració a base de línies incises paral·leles fent greques amb el Ferro I.

Ceràmica a torn: Forma un conjunt de pasta ben depurada, el color de la qual oscil·la entre les diferents tonalitats de l'ocre i el gris. La decoració està pintada en roig amb motius diferents: bandes i filets, i línies paral·leles verticals, cal assenyalar la presència d'un únic motiu figuratiu (n.º 11: cap de pardal). Mereix particular atenció un fragment de vora de pasta gris i engalba de color taronja fosc (n.º 8).

Pel que fa a les formes, tenim un fragment de tapadora amb apèndix perforat (orelletes), gerres de llavi caigut pla o de «cap d'ànec», recipients calzeformes, àmfores i altres de més difícil classificació.

A més de la ceràmica ibèrica han aparegut diferents fragments d'àmfora romana, entre els quals es pot classificar una vora d'àmfora per a vi (Dressel 1).

Materials ceràmics del Mas de Vito.

ALTRES MATERIALS

Tres fragments d'un únic motlle, dos dels quals encaixen (n.º 12), fets amb pasta grollera de la mateixa textura que la del grup de la ceràmica a mà, amb el buidat d'una forca de tres puntes. Cal esmentar que no té senyals d'ús.

En uns bancals de la vora van aparèixer, durant unes transformacions agrícoles entorn dels anys trenta, un bust fet sobre marbre de baixa qualitat, que representa una figura juvenil tocada amb corona d'hedra i llargues trenes caent-li per davant dels muscles, treballat acuradament, la qual cosa fa pensar en un taller romà (actualment es conserva en una col·lecció particular de Barcelona); i un tresoret de monedes, del qual solament conservem un «as» de plata de la ceca de Bolscan (d: cap barbat mirant cap a la dreta i el següent text a la part de l'esquerra ✕/V ; r: genet sobre cavall amb llarga llança en acció de carregar i casc de llarga cabellera, i sota la figura la lectura de la ceca: ✕^MAN ; posició del encunys ↑↑).

CONCLUSIONS

Amb totes les reserves creiem que poden assenyalar-se dos moments ben diferenciats:

A) *Fase preibèrica-ibèrica antiga*: Caracteritzada per la ceràmica a mà de l'edat del bronze, sense una cronologia clara, i la del tipus Ferro I. El fragment d'urna d'apèndix perforat ens permet enganxar amb aquest moment i dur-lo, a través de les altres formes de ceràmica ibèrica, fins als voltants de l'any 400 a.C. En resum, aquesta fase podria durar entre els segles VII i V a.C., sense que puguem assegurar-ne la continuïtat al llarg de tot el temps.

B) *Fase ibèrica final*: Està representada per un únic fragment amb decoració figurativa, la vora d'àmfora romana, la moneda i el bust. Aquest grup forma un conjunt bastant homogeni que podria situar-se dins el segle I a.C.